

[Per Hækkerup.]

en større toldbeskyttelse på nuværende tidspunkt. Deroverfor står dog spørgsmålet om de større landes større effektivitet i kraft af, at de bedre har været i stand til på grundlag af et større hjemmemarked at have en mere slagkraftig industri. Denne fordel burde gælde ikke blot for industrien, men også for landbruget og fiskeriet, men så vidt vi har kunnet få oplysning om toldunionsplanerne, er de sådan udformet, at selv om landbrug og fiskeri principielt er med under dem, så synes den frigørelse af handelen med landbrugs- og fiskeriprodukter, der er tale om, at være temmelig begrænset. Det gælder først og fremmest i den 12-15-årige overgangsperiode, men der synes heller ikke at være garantier for, at der, efter at planen er trådt i kraft i fuldt omfang, virkelig bliver tale om en effektiv frigørelse af handelen med landbrugsvarer og fiskeriprodukter. Dette bør efter min opfattelse huskes, når man foretager en vurdering af toldunion kontra frihandelsområde.

Jeg vil her nævne, at der er tale om en overgangsperiode, hvor vi skal tilpasse os, og hvor der desuden er foreslået fremgangsmåder til lempelse af overgangsvanskelighederne. Man må gå ud fra, at i sådanne foranstaltninger vil vi også blive delagtige. Det gælder vel især for industrien. Over for fordelene står visse ulemper, først og fremmest den besværlige omstillingsproces for vor industri, som formentlig ikke kan undgå også at føre til overgangsarbejdsløshed inden for de områder, hvor vi konkurrencemæssigt vil blive dårligst stillet.

Derudover betyder toldunionen fælles toldsætter udadtil, og det kan ikke undgå at medføre, da vi kommer ind i et område, hvor toldsætterne er højere end vore, at vi kommer til at hæve vore toldsætter, selv om området ikke bliver højprotektionistisk. Det vil nødvendigvis påvirke formen og vilkårene for vor udenrigshandel med den del af verden, der ligger uden for toldunionen. Det kan i givet fald have virkning på vor eksport til disse områder.

Endvidere vil jeg understrege den uklarhed, der hersker om, i hvilken udstrækning toldunionen bliver indgangen til en egentlig økonomisk union og konsekvenserne deraf for den økonomiske politik og de økonomi-

ske vilkår, i hvilken udstrækning fælles arbejdsmarked og fælles kapitalmarked o. s. v. bliver virkeliggjort, i hvilken udstrækning der skal ske en tilpasning af de sociale niveauer o. s. v.

Det er ikke tilstrækkeligt, at man i spørgsmålet om at afvikle forhindringerne for den mellemstatlige handel interesserer sig for de direkte importreguleringers og toldbeskyttelsens afvikling. Der melder sig andre hindringer, som allerede har været omtalt i dag. Der er spørgsmålet om stats-subsidier, der er spørgsmålet om diskriminerende afgifter, som er systemer, der i vid udstrækning anvendes i de europæiske lande, derunder også i de lande, der er medlemmer af de seks' sammenslutning eller agter at blive det.

Jeg vil pege på spørgsmålet om monopoler og karteller. Hvis vi får importrestriktionerne og toldsætterne væk, kan det betyde, at internationale monopoler og karteller får et betydelig større magtområde, en betydelig større effektivitet; derfor vil det være nødvendigt, at der som led i sådanne planer gennemføres en lovgivning til bekæmpelse af monopoler og karteller. Her synes det mig, at de hidtidige planer for toldunionen er noget lemfældige og uklare.

Videre vil jeg gerne understrege, at et af de uafgjorte spørgsmål er spørgsmålet om, i hvilken udstrækning, man skal deltage i kapitalplacering i det franske koloniområde i Afrika. Det er, så vidt jeg ved, det, der indtil dato har voldt den største vanskelighed i forhandlingerne mellem de seks, og spørgsmålet er endnu ikke afklaret.

Endelig har det været anført — og det vil jeg også understrege — at vor tilslutning til de seks landes toldunion ville betyde, at planerne om en nordisk toldunion ville falde bort.

Vender vi os derefter fra toldunionsplanerne til planerne om et frihandelsområde og begynder med fordelene, synes disse at være de samme som ved vor eventuelle tilslutning til toldunionen — dog kun i fuldt omfang for så vidt angår industrien. Jeg har nævnt det som min opfattelse, at efter de planer, vi hidtil har kendt, er forskellen ikke så stor for landbrugets vedkommende, som man umiddelbart kunne være tilbøjelig til at tro, så længe man taler om, at det kun skal være en principiel beslutning: med